

135

SEPTEMBER 2013

RET & SKEL

Information for Hegnsyn

***Fokus på faste hegn
i dette nr.***

Foreningen af Hegnsyn i Danmark

RET & SKEL, Information for Hegnsyn

Udgives af Foreningen af Hegnsyn i Danmark og udkommer 4 gange årligt i et oplag på ca. 500 stk.

Henvendelser om tegning af abonnement (kr. 100 årligt), udbringning af bladet, person- og adresseændringer m.v. rettes til foreningens *forretningsfører*.

Hegnsyn, kommunale forvaltninger og andre opfordres til at gemme bladene og evt. senere gøre brug af dem som opslagsværk. Register over bladenes indhold 1986-2000 forefindes i blad nr. 81 – herefter én gang årligt.

Bladet layouts og trykkes hos Slagelsetryk, Rosengade 7C, 4200 Slagelse.

Redaktør og ansvarlig i henhold til presseloven:

Bent Jensen, Mylius Erichsens Vej 23, 7400 Herning, tlf. 97 2203 97.

E-mail: bentjensen@hegnsyn.dk

Indholdsfortegnelse

Fra formanden	side 3
Foreningen af Hegnsyn i Danmark	side 5
Adresser og oplysning om honorarer m.v.	side 6
Vederlag for hegnsyn og vurderingsforretninger	side 6
Aflysning af efterårskurset	side 7
Almennyttige anlæg må gerne have grimme hegn	side 8
Hegn der ikke er levende	side 12

Fra formanden

Sommeren er i skivende stund ved at være forbi, og vi er i gang med arbejdet igen. Fra samtaler med borgere og Hegnsyn rundt omkring i landet, kan jeg fornemme, at der er ved at være stor aktivitet igen. I min egen kommune, er vi ved at indkalde til de første to hegnssynsforretninger efter ferien.

Som formand mærker jeg en betydelig stigning i henvendelser fra borgere i hele landet. Jeg henviser naturligvis til det lokale Hegnssyn, med mindre det handler om generelle spørgsmål.

I slutningen af sommer fik vi en mindre ministerrokade i regeringen.

Den 9. august overdrog afgående Fødevareminister Mette Gjerskov (S) Ministeriet for Fødevarer Landbrug og Fiskeri til Karen Hækkerup (S).

Fra foreningen skal lyde såvel en stor tak til den afgående minister, som et stort velkommen til den nye minister. Til dig, Karen Hækkerup, skal siges, at vi regner med dig som vores minister, og glæder os over det gode samarbejde med din forgænger og dit ministerium. Vi har altid haft et godt samarbejde med dine forgængere og dine medarbejdere, samt med øvrige samarbejdspartnere i Ministerierne.

Fødevareministeren har i år lanceret en hundepakke, der skal sikre den rette

balance mellem hensynet til kæledyr og deres ejere, samt de mennesker og erhvervsdrivende, der evt. føler sig generet af dyrene.

Hundepakken består af fire initiativer. Det er en ændring af mark- og vejfredsloven, så det ikke længere er tilladt at skyde omstrefjende hunde, katte og tamkaniner. Sager om hunde, der strejfer, skal henvises til politiet. Desuden skal den nuværende hundelov evalueres, herunder forbuddet mod bestemte hunderacer og bestemmelsen om, at hunde skal aflives, hvis de skambider mennesker eller andre hunde.

Der ønskes også et servicetjek af diverse bestemmelser på hundeeområdet – blandt andet i relation til hundekenneler, fyrværkeriloven og registrering af hunde. Og sidst - oplysning til borgerne om pasning af hunde.

Med hundepakken lægges der samtidig op til fremover, at samle de fleste bestemmelser om hunde i hundeloven. Evaluering af hundeloven, med inddragelse af interessenter, blev i foråret 2013 påbegyndt. Ligeledes har forslag til ændring af mark- og vejfredslov været sendt i høring.

Processen med evalueringen af hunderloven løber i det meste af 2013, og herefter fremsættes lovforslag.

Med hensyn til ændringer af mark- og vejfredsloven har vi og Holger Engvang været i dialog med vores kontakter i ministeriet, om der også er andre mindre områder i mark- og vejfredsloven, der skal tages med ved samme lejlighed. Afslutningen af den nuværende valgperiode nærmer sig. Jeg vil i den forbindelse minde at Hegnsynene altid skal sørge for at have kompetencerne i orden, både ved at være godt forberedte, når vi går ud i forretninger, og ved at sørge for at holde os ajour på uddannelsesområdet indenfor vores arbejde. Det er ofte omkring de mest elementære forhold, nemlig procedurerne, at de fleste fejl begås.

Efter mine beregninger har der ikke tidligere været så mange hegnsynsmænd og sekretærer på kursus, som i denne valgperiode, det glæder foreningen. Men der er også hegnsynsmænd og kommuner, der lader en del tilbage at ønske med hensyn til uddannelse.

Det er vigtigt løbende, at orientere jeres kommunalbestyrelse og partiorganisation om jeres arbejde og uddannelse samt betydningen heraf. Så partiorganisation og kommunalbestyrelse har en bedre mulighed for at forstå behovet for løbende uddannelse, og dermed også kan understøttes i udvælgelsen af medlemmer til Hegnsynet.

Også selvom der er en tradition for at mange genudpeges.

Jens Ernst Nielsen

SYNSPUNKTER OG DEBAT

Fat papiret og giv dit besyv med!

Skriv om forslag, kommentarer eller hverdags erfaringer,
som kan være andre til nytte.

Læserindlæg til RET & SKEL indsendes til redaktøren.

**Skriv med blokbogstaver, på maskine eller PC
og send gerne en diskette eller mail til:**

bentjensen@hegnsyn.dk

Foreningen af Hegnsyn i Danmark

Gedhusvej 17 • 7441 Bording • Tlf. 9714 5450 • www.hegnsyn.dk

Formand: Jens Ernst Nielsen, Ikast-Brande kommune
Gedhusvej 17, 7441 Bording
Tlf. 9714 5450 / 4043 6627
E-mail: jensernstnielsen@gmail.com

Næstformand: Jørgen Olsen, Egedal kommune
Kirkevang 5, 3660 Stenløse
Tlf. 4717 1364 / 4030 1964
E-mail: kirkevangsgaard@mail.dk

Kasserer: Jørgen Nielsen, Svendborg kommune
Traverskiftet 31, 5881 Skårup
Tlf. 6223 1530. E-mail: jpn-esther@hotmail.com

Sekretær: Preben Andersen, Norddjurs kommune
Egevej 22, 8500 Grenå
Tlf. 2813 5238. E-mail: pr.a@stofanet.dk

Best.medlem: Jakob Rohde, Aalborg kommune
Rødbøgevej 1, 9382 Tylstrup
Tlf. 2851 6188 / 2851 6188
E-mail: rujaro59@gmail.com

**Forretningsfører
og redaktør:** Bent Jensen
Mylius Erichsens Vej 23, 7400 Herning
Tlf. 9722 0397 / 6169 0397
E-mail: bentjensen@hegnsyn.dk

Foreningen af Hegnsyn i Danmark

Stiftet den 5. december 1973

Foreningens formål er at varetage fælles interesser, herunder udøvelse af kursusvirksomhed og udgivelse af bladet RET & SKEL.

Som medlemmer optages medlemmer af hegnsyn.
Alle medlemmer har stemmeret.

Hegnsynsekretærer og vurderingsmænd i henhold til lov om mark- og vejfred kan deltage i generalforsamlingen med taleret og kan i øvrigt benytte sig af foreningens servicetilbud.

Årskontingentet fastsættes på den ordinære generalforsamling og betales pr. Hegnsyn.

Ordinær generalforsamling afholdes hvert år inden udgangen af marts.

Vederlag for hegnsyn og vurderingsforretninger:

Et *hegnsyn* koster kr. 1.750, som fordeles med kr. 750 til formanden og kr. 500 til hver af de øvrige 2 medlemmer.

Ved en *vurderingsforretning* efter Mark- og Vejfredsloven tilkommer der vurderingsmændene et vederlag på kr. 1.250, som fordeles med kr. 750 til formanden og kr. 500 til den anden vurderingsmand.

Når undtagelsesvis 3 personer deltager som vurderingsmænd udgør hele vederlaget kr. 1.750 og fordeles som ved et hegnsyn.

Aflysning af efterårskurset

Foreningens bestyrelse har besluttet at aflyse det annoncerede kursus i november, da det skønnes at ligge for tæt op ad valgperiodens udløb.

Først hed den traditionelle efterårssamling for medlemmerne "Regionsmøder" – det var da vi havde 275 kommuner i Danmark. Så blev det til "Efterårsmøde/kursus" – og senest med streg under kursus.

Ændringen over mod den rene kursusform har givet anledning til, at bestyrel-

sen har stillet sig selv spørgsmålet om, hvorvidt et kursus for hegnsynsfolk, der ikke ved, om de genudnævnes efter kommunalvalget i november, egentlig giver den rette mening mindre end en måned før valget finder sted.

Disse overvejelser har nu ført til, at det er besluttet at aflyse det annoncerede kursus i Vissenbjerg den 2. november i år. I stedet satses der på måske at afholde 2 begynderkurser næste år, hvis det viser sig, at der sker en stor udskiftning af hegnsynsmedlemmer rundt omkring i kommunerne.

Ligeledes vil det traditionelle efterårskursus for alle selvfølgelig fortsætte fra efteråret 2014.

God valgkamp!

-benje

Almennyttige anlæg må gerne have grimme hegn

Hegnslovens bestemmelse i § 2, 3. punktum om, at egne hegn omkring kirkegårde, militære anlæg, jernbaner og andre almennyttige anlæg må opføres af det materiale og i den højde, *anlæggets* karakter kræver, klart kan tilsidesætte paragraffens to første punkttummer om, at egne hegn skal opfylde visse højdekrav og ikke må påføre naboen større ulemper end fælleshegn.

Det har senest Retten i Holbæk slået fast i en dom, hvor retten samtidig ophævede Hegnsynets kendelse på grund af manglende overholdelse af formelle regler.

Den 28. juni i år har Retten i Holbæk afsagt en dom, hvor Hegnsynet måtte lide den tort at få ophævet sin kendelse på grund af manglende indførelse i protokollen af en af parternes påstande, ligesom begrundelser for Hegnsynets afgørelse manglede.

Hegnsynsforretningen fandt sted i efteråret 2012, hvor en nabo (A) klagede over, at et vandværk v/ formanden (B) havde opsat et 52,5 meter langt tråd-

hegn som eget hegn. Hegnet var opsat efter en ekspropriations sag, hvor Bane Danmark skulle anlægge nye spor.

Selve trådhegnet var 1,80 m højt, medens stolperne ragede 1,90-1,95 m over jorden. På stolperne var der påsat et 20 cm skråt udhæng med 2 rækker pigtråd langs den overvejende del af hegnets længde (33 m), medens der på resten var glatte tråde.

Klageren A's påstande var, at hun ønskede at opnå en fjernelse af vandværkets eget hegn på et stykke op mod vandværkets tankanlæg (østskel), og i stedet få et smedejernshegn, evt. med plantekummer, som fælleshegn ud fra en eksisterende mur i skel. Langs en nyanlagt vej i hendes have langs nordskellet ønskede hun et 2 m bredt plantebælte mellem et fælleshegn (lamelhegn) og vandværkets eget hegn (trådhegnet). Af Hegnsynets protokol fremgår, at der ingen påstande var fra indklagede B.

Hegnsynets kendelse lød således:

"Følgende beslutning blev truffet: Henvisning til hegnsloven § 2, punkt 3 og § 1, stk. 2-2. Hegnet foran tankanlæg flyttes ned i niveau, foran mur på vandværksside. Max højde 1,8 m. Boltes på vandværkets mur.

Vandværket bekoster og planter storbladet efeu fra lamelhegn til kommende port ved vej. 3 stk. planter pr. meter. Arbejdet udføres senest den 10-11-2012. Omkostning til hegnsyn betales ligeligt mellem klager og indklagede".

Retten fastslog senere, at kendelsen manglede hjemmel og de betegnede den som forkert og usaglig.

Retten blev sat

Retten i Holbæk behandlede den 28.juni 2013 sagen, der var indbragt af vand-

værket B, der altså her var sagsøger, mod A (sagsøgte).

Sagsøgerens påstande i retten var:

1. Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at hegnsynskendelsen af 2. oktober 2012 ophæves.
2. Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at hegnet udført mellem sagsøgte og sagsøgers grunde er lovligt og kan opretholdes.

Overfor sagsøgtes påstande påstås frifindelse.

Sagsøgtes påstande var:

1. Det af sagsøger opsatte eget hegn nedtages af sagsøger for egen regning inden en af retten fastsat frist.
2. Der opsættes fælleshegn i sagsøgtes ejendoms østskel fra indgang til nordskel et smedejernshegn i højde varierende fra 1,1 m til 1,25 m i en udformning som angivet i bilag til sagen, og i sagsøgtes nordskel fra hjørnet hen til det eksisterende fælleshegn opsættes et raftehegn som på de første 6 m er 1,2 m højt og på det resterende stykke er 1,5 m højt, i overensstemmelse med den i bilag viste type, alt inden en af retten fastsat frist.
3. Udgifterne til hegnets opsætning og vedligeholdelse deles ligeligt mellem parterne.
4. Subsidiært påstås sagen hjemvist til behandling ved hegnsynet.

Sagsøgte A forklarede i retten bla., at det i forbindelse med ekspropriationen var blevet aftalt, at betonmuren ved vandværkets skylletank (v. østskellet) skulle afsluttes med en plantemur, og det var ikke sket.

Hun havde skrevet et brev til vandværket, hvor hun havde bedt om, at de kunne holde et møde og aftale, hvorledes deres fælleshegn skulle se ud, men fik ikke noget svar.

Hun kunne, i modsætning til hvad der fremgik af hegnsynsprotokollen, bekræfte, at B ved hegnsynsforretningen gjorde gældende, at vandværkets hegn skulle vedblive at være som det var, at der ikke skulle ændres noget på det.

Sagsøger B v. vandværkets formand forklarede i retten bla., at det opsatte hegn helt svarede til andre hegn omkring vandværker. Et vandværk er en institution, der tjener almenvellet, og derfor skal det sikres mod indbrud, hærværk og forurening, da dette ville kunne skade befolkningen. Kommunen havde ført tilsyn med vandværket og havde været på besøg efter hegnets opsætning, og det havde ikke givet anledning til påtale.

Ved hegnsynsforretningen nedlagde han påstand om, at hegnet skulle forblive som det var opført, og han var uforstående overfor, at dette ikke var

gengivet i hegnsynets referat. Han havde også oplyst, at de var villige til at betale deres del af et fælleshegn på den resterende strækning fra det nuværende fælleshegn.

Overfor Hegnsynet kommenterede han ikke på A's klage. Hun drøftede sine forslag med Hegnsynet og han meddelte, at såfremt der skulle opsættes smedejernshegn skulle det være i samme højde og for A's regning.

Vandværket havde ikke rettet henvendelse til A inden de opsatte hegnet. Det var muligt, at de havde modtaget et brev fra A, som de ikke havde besvaret, fordi der havde været forskellige kontroverser med hende.

Retten's begrundelse og afgørelse

"I hegnsynets afgørelse af 2. oktober 2012 har man undladt at anføre indklagedes påstand. Det er under forklaringerne i retten godtgjort, at indklagede (vandværket) v. formanden for hegnsynet nedlagde påstand om, at det opsatte hegn skulle bevares uændret. Herudover har hegnsynet undladt at begrunde deres afgørelse, og disse forhold må anses for at være så væsentlige mangler ved den trufne afgørelse, at den skal ophæves, hvilket tillige indebærer, at der skal ske tilbagebetaling af de opkrævede omkostninger.

Som følge af de samstemmende for-

klaringer kan det lægges til grund, at sagsøger (B) for hegnssynet har nedlagt påstand om, at det opsatte hegn skulle bevares uændret, og det må antages, at hegnssynet har forholdt sig til denne påstand. Retten finder derfor, at denne del af påstanden kan tages under påkendelse under denne sag. Ved afgørelsen af, om hegnet kan anses for lovligt opført skal der hen ses til bestemmelsen i Hegnslovens § 2, sidste punktum. Da det er hegn omkring et vandværk, som parterne er enige om er et almennyttigt anlæg, må dette opføres af det materiale og i den højde som anlæggets karakter kræver. Det opførte hegn er udført i overensstemmelse med, hvad der er sædvanligt omkring sådanne anlæg, og retten tager derfor sagsøgers påstand til følge. Det bemærkes, at de af sagsøgte (A) nedlagte påstande 1-3 ses ikke at være behandlet af hegnssynet og kan derfor

ikke efterprøves, ligesom de i deres udformning ikke er egnede til at tage under påkendelse.

Da retten har taget stilling til sagsøgers (B) påstand 1 og 2 er hjemvisningspåstanden overflødig.

Som følge af sagens udfald skal sagsøgte betale sagsomkostninger til sagsøger, og disse fastsættes som godtgørelse af retsafgift med 500 kr. og dækning af udgifter til advokat med 24.000 kr. eller i alt 24.500 kr.

Thi kendes for ret:

Hegnssynet i Holbæks kendelse af 2. oktober 2012 ophæves.

Sagsøgte (A) skal anerkende, at det af sagsøger (B) opsatte hegn mellem deres grunde er lovligt opsat og kan opretholdes.

Inden 14 dage skal sagsøgte betale 24.500 kr. i sagsomkostninger til sagsøger.

-benje

Hegn der ikke er levende

Levende hegn kan godt være døde - og det er jo skidt - "døde" hegn kan ikke være levende - og det er jo faktisk godt!

Som hegnsynsmænd er det en fordel at være klædt på til rådgivning om valg af faste eller levende hegn – her ser vi lidt på de faste.

Et hegn kan bestå af tætplantede buske eller træer eller »døde« materialer som sten, træ og metal.

Ordet "have" betyder oprindeligt et indhegnet jordstykke. Fra gammel tid har det været nødvendigt at hegne for at frede, værne eller skaffe læ omkring marker, haver, skove, bygninger m.m. Ved rejsningen af hegn blev der i sterrige områder benyttet sten, i skovegne grene og rafter; i eng og marskegne blev der gravet grøfter, og i kystegne udnyttede man den opskyllede tang. Endvidere var det almindeligt med hegnplantninger, hvorfra man skaffede sig materiale til risgærder; hegnplantningerne kunne samtidig tjene som levende hegn.

Krav til hegn

Ved valg af hegn omkring haver stilles bla. krav om udseende, lævirkning mod vind og støj, afskærmning mod indsigt, holdbarhed, pris og - ikke mindst - krav om indordning efter hegnsløven. Det henstilles i hegnsløven:

- 1) at hegnene vælges efter de tilstødende ejendommers karakter og benyttelse,
- 2) at hegn mod gader, veje, stier og pladser danner et tiltalende helhedsindtryk,
- 3) at hegnene ikke på uheldig måde ændrer landskabsbilledet,
- 4) at hegnene tydeligt adskiller de pågældende ejendomme og kan modstå påvirkningerne fra ejendommens benyttelse,
- 5) at hegnene yder de tilgrænsende ejendomme rimelig beskyttelse mod indtrængen, og
- 6) at hegnene ikke i højere grad end nødvendigt spærrer for lys, luft eller udsigt.

Et hegn skal give læ mod vind. Et helt tæt hegn, f.eks. en mur, giver meget læ nær hegnet, men lævirkningen er kort-rækkende, kun ca. 25 gange hegnets højde, og der dannes hvirvelvinde, som slår ned bag hegnet. Et hegn, hvor 35-50% udgøres af jævnt fordelte huller, f.eks. en hæk eller et halvtæt raftehegn,

giver derimod nedsat vindhastighed uden hvirveldannelser ud til en afstand svarende til 30 gange hegnets højde. Navnlige i boligkvarterer anlagt på åben mark er det nødvendigt at vælge hegn, som nedsætter vindhastigheden uden at danne hvirvler.

Skal et hegn danne støjlæg, skal det være helt tæt og bestå af tunge materialer som beton eller jord. At massefylden er afgørende, viser sig f.eks. ved, at en 2 m høj betonmur har en lydskærmende virkning svarende til et 25 m bredt skovbælte.

”Døde” hegn er i reglen dyrere i anskaffelse, pladsbesparende og nemmere at vedligeholde. Til fordel for det døde hegn tæller tillige, at man straks opnår den ønskede hegning, og at man kan plante helt op til hegnet. Det ”døde” hegn oftest ofte golde og hårde udseende kan mildnes ved opsætning af slyng- og klatreplanter.

Opsætning af hegn

For at kunne opsætte et hegn i ejendomsskellet er det nødvendigt at kende ejendommens rette afgrænsning. Opsættes hegn, hvor terrænet stiger eller falder, aftrappes hegnshøjden i takt med terrænet. I reglen er det nemmere og smukkere at aftrappe et hegn med lodret frem for vandret beklædning. Da opsætning af ”døde” hegn i reg-

len fordrer håndværksmæssig erfaring, overlades arbejdet i reglen til en kvalificeret fagmand, dvs. en anlægsgartner, en murer, en tømrer eller en smed.

Jorddige

Et jorddige er en jordvold, som eventuelt er beplantet med græs eller buske. Til beklædning af et jorddige anvendes gamle græstørv med grønsværen nedad; som fyld anvendes almindelig markjord. Diget opbygges efter udspændte snore og skal have skrå sider, som hindrer sammenstyrtning af diget. Jorddiget anvendes især i landbohaver og i naturhaver, men optager for megen plads i baghaver.

Stendige

Stendige, hvis fuger dækkes af en tæt græstørv. Stenbedsplanter kan også anvendes.

Et stendige eller stengærde består af en jordvold med store natursten på siderne. Et ensidigt stengærde har kun sten på ydersiden, mens indersiden udgøres af

jævnt skrånende jord til bevoksning. Ved opførelsen af et stendige faststapes underlagsjorden til ca. 15 cm under terrænet. De største sten lægges nederst. Sten skal hvile på sten, og den støttende jord bag stenene stapes fast for hvert stenlag. Et stendige må ikke stå med lodrette sider, men skal have en svag hældning, et såkaldt anlæg eller smig, på mindst 15%. For stendiger med en højde over 1 m er det nødvendigt at bagstøbe med beton.

Mur

Havehegn af tegl-, beton-, sand- eller granitsten o.lign er en af de dyreste former for hegn. Stenene fæstnes med mørtel og cement som bindemiddel. Muren skal funderes til frostfri dybde, dvs. 100 cm under terræn. Foroven afsluttes muren med en afdækning til beskyttelse mod frostsprængninger,

f.eks. i form af kobber- eller zinkplader. Tørmure opstilles på samme måde som stendiger uden bindemiddel, men med samme materiale som havemure.

Grengærde

Grengærder er velegnede under landlige forhold, og hvor der er let adgang til grene. Tidligere blev grengærder anvendt inden for landbruget som midlertidige hegn omkring tilsåede marker. Et grengærde består af grene, som er flettet i spænd mellem lodrette pæle, der er anbragt med en indbyrdes afstand på ca. 1 m. Som beklædningsmateriale anvendes grene fra f.eks. ask eller poppel (træerne stynes) eller grene fra beskæring af havens buske og træer. Efterhånden som grenmaterialet rådner, bankes det sammen med en kølle, og der lægges nye grene foroven.

Mur

Risgærde

Et risgærde har en beklædning, bestående af afbladede kviste (ris, skud), som er flettet mellem lodrette stolper eller vandrette bærere (løsholter), opsat mellem stolperne. Til vandret risbeklædning sættes stolperne med en afstand på ca. 1m. Ved lodret beklædning sættes stolperne med en indbyrdes afstand på 1,5-2 m, og løsholterne anbringes med en afstand på 40-50 cm.

Almindeligvis anvendes der bøgeris til beklædning. De afbladede, friske ris samles i bundter (taver) på en arms tykkelse og indflettes mellem stolper eller løsholter fra hver sin side. Ved lodret beklædning anbringes risene med topenden opad, hvorefter man eventuelt studser toppen af risene med en hækkesaks. Et hegn med vandretlagte ris er dog lettere at vedligeholde end et hegn med lodretsatte ris.

Kæppehegn (dyrehave- og vindekæppehegn)

Kæppehegn minder om gren- og risgærder. Som beklædningsmateriale er anvendt afkvistede grene fra f.eks. eg, enebær, gran, hassel eller pil. Kæppe fra enebær er de mest holdbare og kan holde i op til 100 år; men de er også de dyreste. Afbarkede og imprægnerede pilekæppe er et forholdsvis billigere materiale og danner et smukt hegn med

lang holdbarhed.

Det billigste materiale er gran. Kæppene monteres enten vandret eller på skrå mellem stolper eller lodret mellem løsholter. Hegn med vandrette eller skrå kæppe kaldes vindekæppehegn til forskel fra hegn med lodret satte kæppe, som kaldes dyrehavehegn. Til et vindekæppehegn anvendes imprægnerede træstolper, som anbringes med en indbyrdes afstand på 1-1,5 m. I et dyrehavehegn er kæppene anbragt i spænd mellem 3 vandrette løsholter, som f.eks. kan være firkantede lægter af fyr. Løsholterne er anbragt i stolpeflugtens midtlinje, set fra oven, og er tappet ind. For et 180 cm højt hegn sættes løsholterne henholdsvis 30, 90 og 150 cm over jorden.

Indtapningen udføres med stemmejern eller ved at bore huller med et stort centrumsbor. Løsholten tilspidnes, så at den passer ind i hullet. Indtapningen gør det nødvendigt, at den bærende konstruktion færdiggøres fag for fag. Før en stolpe kan anbringes i færdig stilling, må løsholterne være sat på plads. Kæppe på tykkelse med et kosteskafte anbringes i spænd mellem løsholterne fra hver sin side og med topenden lodret opad. Til slut foretages en eventuel afkapning af topenderne med en sav eller et Ørnenæb efter en udspændt snor.

Pileflethegn

Et pileflethegn udgøres af fabriksfremstillede hegnselementer, opsat på stolper. Det er et elegant, men forholdsvis dyrt hegn, bl.a. fordi pilegrenene af hensyn til holdbarheden skal være afbarkede og imprægnerede. Hvert hegnselement består af en træramme, hvori der er indflettet pilegrene efter samme princip som for et dyrehavehegn.

Elementerne leveres i forskellige standardhøjder og almindeligvis med en længde på 150 cm. Hegnselementerne fordrer stor nøjagtighed ved opsætningen af de bærende stolper, som opsættes efter montering af hvert element. På stolperne monteres specialbeslag til fastgørelse af elementerne.

Raftehegn

Raftehegnet er den mest anvendte form for faste («døde») hegn mellem villaha-

ver. Hegnet består af rafter med eller uden bark, opsat lodret eller vandret mellem stolper. Stolperne skal være mindst 15-20 cm i tværmål i rodenden. Som materiale anvendes trykimprægneret gran, fyr eller lærk. Lærk er dyrest, men tillige mest holdbar.

Til et færdigt hegn med en højde på 1,8 m skal stolperne have en længde på mindst 2,8 m. Stolperne sættes med en indbyrdes afstand på 150-200 cm, graves med den tykke ende nedad 80-100 cm ned i jorden og stemples og vandes herefter fast. Foroven afskæres stolperne i den ønskede hegnshøjde med et skrånit, så at regnvandet lettere kan løbe af.

Til lodret beklædning med rafter forbindes stolperne med vandrette løsholter. Som løsholter anvendes rafter med en diameter på 8-10 cm, eventuelt gennemsave. Der anvendes to løsholter

Raftehegn

pr. stolpefag. Den nederste løsholt bør ikke sidde nærmere jorden end 30 cm, den øverste 30 cm fra hegnets overkant. Løsholterne fastgøres enten indtappet eller direkte på siden af stolperne.

Til beklædning anvendes rafter med et tværsnit på 5-6 cm, enten hele eller gennemskårne. Rafterne forhandles med eller uden bark, og de afbarkede fås med eller uden trykimprægnering. Som nyopsatte er de barkdækkede rafter de smukkeste, men i løbet af et par år skaller barken efterhånden af.

Ved lodret og tæt raftebeklædning fastsømmes rafterne på løsholterne. Rafterne anbringes skiftevis med rod og topende opad, så at der ikke opstår skævhed. Den nederste ende af rafterne anbringes hele tiden i flugt med den ønskede højde over terrænet; den øverste ende afsaves til slut i ønsket højde efter en udspændt snor.

Opsættes raftehegnet som et såkaldt finsk hegn med vandrette rafter fra forsiden af den ene stolpe til bagsiden af den følgende, vil hegnet ikke få en forside og en bagside, men være lige smukt fra begge sider. Rafterne sømmes vandret på stolperne med rodende mod topende. Der startes øverst efter et vaterpas. For raftehegn og hegn i øvrigt er det en fast regel at anbringe den »kønneste« side væk fra sig selv, dvs. mod naboen eller ud mod vej.

Plankeværk

Plankeværk

Et plankeværk virker lettere, når de vandrette eller lodrette planker slås skiftevis på stolpernes for og bagside. Plankeværk er især velegnet i tætbyggede områder. Som materiale anvendes normalt trykimprægneret fyr, som leveres høvlet eller uhøvlet. Plankerne opsættes lodret på løsholter eller vandret, direkte på de bærende stolper. Plankerne påsømmes tæt ved siden af hinanden, med mellemrum eller skiftevis på hver sin side af stolper eller løsholter.

Lamelhegn

Lamelhegn kan købes i elementer til at hænge op på de nedgravede stolper. Lamelhegn kaldes også flet- eller spånhegn. Hegnet minder om dyrehavehegnet, men i stedet for kæppe er anvendt 4-6 mm's lameller eller spåner af vekslende bredde.

Lamelhegn

Ved montering af lameller på opsætningsstedet anbringes lamellerne lodret i spænd mellem løsholter på samme måde som ved opsætningen af risgærder eller kæppehegn. For at øge hegnets holdbarhed fastgøres lamellerne til øverste og nederste løsholt med stifter. Lamelhegn og spånhegn kan også købes som færdigmonterede elementer.

Halmmåtter

Hegn af halmmåtter er skrøbelige og har stærkt begrænset levetid. Anvendes de såkaldte gartnerhalmmåtter, som er bundet af rughalm og tjæregarn, kan måtterne holde 2-3 år, hvis de tages ind om vinteren. Hvis måtterne ikke bringes indendørs om vinteren, er det nødvendigt at foretage årlig udskiftning.

Hegn af halmmåtter er bl.a. anvendelige, hvor nyplantede hække endnu ikke har dannet skærmende læ, eller som afskærmning ved terrasser. Måtterne opsættes på en bærende konstruktion af nedgravede stolper, forbundet med vandrette løsholter eller hegnstråd, og stolperne forsynes med en overligger, der værner måtterne mod stød og slag fra oven.

Rørhegn

Rørhegn af balkan tagrør har en smuk materialevirkning og er ret holdbare.

I forhold til halm måtter er måtter af rør eller siv et mere holdbart og ofte smukkere hegnsmateriale, men også langt dyrere. Rør fra specielt Balkan har en levetid på 20-25 år. Rørmåtter kan leveres som færdige hegnselementer. Elementer fremstillet af gule rør fra Balkan går under betegnelsen »goliathhegn«.

Eternit

Hegn af eternitplader er forholdsvis skrøbelige og dyre. Pladerne er vindtætte og vejrbestandige, men de tåler hverken stød eller slag. De anvendes f.eks. til hegn med selvhæftende slyngplanter. Pladerne opsættes på en bærende konstruktion, bestående af nedgravede stolper, forbundet med vandrette løsholter.

Trådhegn

Trådhegn

De mest holdbare trådhegn har varm-galvaniserede stolper og plasticbetrukket fletværk. Trådhegn består af stolper, hvorimellem der er udspændt to, tre eller flere rækker vandret hegnstråd. Hegnet er forholdsvis billigt i anskaffelse og anvendes især under landlige forhold med store hegnslængder; det har ingen lægigende virkning. Undertiden kombineres hegnet med en hæk eller suppleres med trådvæv, som skærmer mod ind eller udtrængende mindre dyr. Som stolpemateriale anvendes kraftige træstolper eller vinkeljern, som støbes fast i beton til frostfri dybde, dvs. 75-100 cm under jordoverfladen. Stolperne sæt-

tes med en indbyrdes afstand på 2,5-3 m. Det er nødvendigt at forsyne hjørne- og endestolper med skråstivere, for at stolperne kan modstå træk fra de udspændte tråde. Skråstivere af L-jern eller T-jern forsynes med en fodplade 30x30 cm og graves mindst 50 cm ned i jorden.

På lange stræk må en eller flere mellemstolper ligeledes forstærkes med skråstivere. Der anvendes galvaniseret eller plasticovertrukket hegnstråd. Antallet af hegnstråde bestemmes ud fra hegnets højde, idet trådene anbringes med en indbyrdes afstand på 25-40 cm. Hegnstråden sættes helt fast til ende, hjørne og mellemstolper med skråstivere, men

fæstnes kun løst til de øvrige stolper, således at tråden kan bevæge sig under stramning. Til stramning anvendes en talje eller trådstrammere med langt gevindstykke.

Fletværkshegn

Fletværkshegn består af maskinvævet metaltrådnæt, opsat på stolper. Hegnet anvendes især til indhegning af parker, frugthaver, sportspladser o.lign.; til brug omkring haver virker det ofte kedeligt, hvis det ikke kombineres med en hæk eller klatreplanter. Hegnet er velegnet til at hindre børn og dyr i at løbe fra haven ud i kørende trafik. Som stolpemateriale anvendes profiljern (T- eller L-jern), jernrør, beton eller træ. Stolperne skal mindst 1 m ned i jorden. Ende og hjørnestolper samt enkelte mellemstolper på lange stræk forsynes med skrånede på samme måde som ved trådhegn. Stolperne anbringes med en afstand på 2-3 m; på stolperne udspændes vandrette hegnstråde med en indbyrdes afstand på 40-50 cm. Til stolperne og de stramt udspændte hegnstråde fastbindes trådnæt med galvaniseret bindetråd.

Trådnettet forhandles i forskellige maskevidder, bredder og trådtykkelse; endvidere kan man vælge mellem firkantet og sekskantet trådnæt (hønset). Nettet bør være dobbelt galva-

niseret eller i stedet for det sidste lag overtrukket med et plasticlag. Almindeligvis anvendes et boldstandsende net med en maskevidde på 4-5 cm. Metalpletværk kan leveres som færdige hegnselementer.

Dyrehegn

Dyrehegn, også kaldet dansk stålgærde, skovhegn eller vildthegn, anvendes især under landlige forhold til beskyttelse mod vildt eller under byforhold som støtte for hæk og beskyttelse mod indtrængende fremmede hunde. Hegnmaterialet er maskinvævet trådnæt med firkantede masker, der aftager i størrelse oppefra og ned. Et dyrehegn virker mere elegant end et almindeligt fletværkshegn.

Jernhegn

Et jernhegn fremstilles af smedejern, stålprofiler eller stålrør, f.eks. opsat som tremmer. Hegnet er solidt og elegant, men dyrt og giver kun ringe læ.

Denne artikel er sakset fra "Haveabc".

Foto: Bent Jensen.

BREVKASSE

Vi besvarer gerne spørgsmål i RET & SKEL's brevkasse. Her kan du få svar på dine spørgsmål om hegnsloven og alle de love, som relaterer sig til Hegnsynenes arbejde.

Skriv dit spørgsmål allerede i dag og send det til

Ret & Skel

Mylius Erichsens Vej 23
7400 Herning

eller mail til
bentjensen@hegnsyn.dk

... og få svar her i bladet.

„SPØRG BARE“

Hegnsynsformænd kan i nogen udstrækning få rådgivning ved henvendelse til:

Tidl. formand

Svend Gunnar Kofoed-Dam

Tlf. 5649 6173 · E-mail: sv.gunnar@dlgmail.dk

Vedr. Mark og Vejfreds-spørgsmål kan telefonisk henvendelse ske til:

Holger Engvang

Rølkjær 19 D, Askov, 6600 Vejen.

Tlf. 7536 5820 (helst mellem kl. 9 og 12)

Lov om Mark- og Vejfred er i 2006 optrykt i RET & SKEL, blad nr. 108.

Vedr. generelle spørgsmål om hegnsloven og spørgsmål om lovfortolkning kan henvendelse rettes til NaturErhverv v. Morten Ødum Nielsen på direkte tlf. 4526 3538 eller e-mail moni@naturerhverv.dk

Endvidere står foreningens bestyrelse altid til rådighed for en drøftelse af hegnsynsspørgsmål.

**Foreningens hjemmeside med diverse links findes på:
www.hegnsyn.dk**

Foreningens hjemmeside

Kig jævnligt på foreningens hjemmeside på Internettet
- det gør ca. 100 andre på hverdage.

Du finder den på adressen: **hegnsyn.dk**

Her kan du bl.a. hente en masse om hegnsløven, mark- og vejfred, skelforretninger m.v.

Du kan også hente bladet "Ret og Skel" og blanketter, som du kan printe ud og bruge.

Samtidig kan du finde nyttige navne og adresser sammen med links til en masse oplysninger.

Webmaster:

Torben Østerbæk, tlf. 9827 1738

Henvend dig til forretningsføreren!

Vedr. RET & SKEL

- når det ikke skal fremsendes mere, eller det skal sendes til en anden person
- ved adresseændringer
- ekstra eksemplar ønskes, eller tegning af et abonnement (koster i begge tilfælde kr. 100 pr. år).

*Alt dette, og meget mere,
tager forretningsføreren sig af*

Derfor - ram plet ved at ringe eller skrive til:

Bent Jensen, Mylius Erichsens Vej 23, 7400 Herning
Tlf. 6169 0397. E-mail: bentjensen@hegnsyn.dk
eller via foreningens hjemmeside: **www.hegnsyn.dk**

Afsender

Bent Jensen, Mylius-Erichsens Vej 23, 7400 Herning

POST

B

PP

DANMARK

Betonbegn kan godt være smukke.